

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**PSALTE=||RIVM DAVIDIS || CARMINE REDDITVM || PER
EOBANVM || HESSVM.||**

Hessus, Helius Eobanus

Lipsiae, 1557

VD16 B 3198

Psalmvs CXIX. Beati immaculati in uia &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69301](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69301)

Felix à Domino lustrandum nissus in orbem,
 Qui uenit & titulum nominis huius habet.
 Luce noua Dominus nostras illuminat umbras,
 Atrâq; discussa nubila nocte fugat.
 Atria flexilibus uncite uirentia ramis,
 Aurea qua geminis cornibus ara coit.
 Tu mihi tu solus Deus es, tibi debita soli,
 Non alij potero soluere uota Deo.
 Soluite nunc animæ cælestia munera fassæ,
 Quas Domino grates persoluisse decet.
 Eia nunc Domino dignas persoluite grates,
 Qui bona perpetuo, quæ facit, ista facit.

PSALMVS CXIX.

Beati immaculati in uia &c.

ARGUMENTVM.

Petit Propheta per totum Psalmum, ut seruetur in uerbo Dei. Addit autem magnificas commendationes uerbi, quod doceat, moueat, gubernet, consoletur, saluet, quod seruet a peccatis, & non fallat. Sunt autem hæc omnia accipienda exclusiue, quod sine uerbo nihil horum possimus obtinere. Habet igitur passim additam ἀντίθεσιν de impis doctoribus & doctrinis.

Hoc ita sunt magnæ prolixo in carmine uires,
 Ut dubites maior copia, uis ne prior.

Asserit

Afferit, extollit diuini oracula uerbi,
Materiæ hic uates nil potioris habet.

OCTONARIUS. I. Aleph.

Felices quicumq; agitant sine crimine uitam,
Qui leges Domini, quas meditentur, amant.
Felices Domini quicumq; oracula seruant,
Et faciunt toto corde quod ille iubet.
Hi siquidem scelerum nihil admisere, nec unquam
Præscriptas Domini deseruere uis.
Tu seruanda pater nobis mandata dedisti,
Omnia ut eloquij sint rata iussa tui.
O sic tota meæ ratio sit cognita uitæ,
Ut seruem legi debita iusta tuæ.
Tum me non aliquis pudor occupet, omnia possim
Si mea præceptis facta adhibere tuis.
Nunc ego te recto celebrabo pectore, postquam
Iusticiæ didici iura tenenda tuæ.
Iudicij iurisq; tui mandata capeſſam,
Ne rogo me tantum deseruisse uelis.

OCTONARIUS. II. Beth.

Quid iuuenis faciet sceleri ut sit purus ab omni?
Si uerbis faciet consona facta tuis.
Te tibi deuoti tota ui cordis amabam,
Fac precor, ut quæ tu præcipis, ipse sequar.
Cordis in arcano tua uerba reposta ferebam,
Ne qua agerem forsân, non placitura tibi.
Tu pater omnipotens laude es dignissimus omni,
Me tua quæ faciam, quæſo statuta doce.

In tu

Πάθω.

Constât autem
singuli fere o-
ctonarij hoc en-
thymemate, sicut
mum bonum est
habere uerbum,
ergo o Domi-
ne me in uerbo
tuo serua, ante
cedens uariat.
nunc hæc nunc
alia uerbi com-
moda osten-
dens.

Nota, uerbum
seruat, ne pec-
cemus & con-
fundamur co-
ram Deo.

Magna com-
mendatio uer-
bi, quod ser-
uet in innocen-
tia.

In tua adhærentem linguam decreta resoluam:
 Quot quot sermones parturierè tui.
 Tam mihi quæ promiss tua sunt oracula cordi,
 Copia quàm rerum nulla placere queat.
 Assidue mandata loquar quæcunq; dedisti,
 Respiciamq; tuæ signa terenda uicæ.
 Oblectabor adhuc tua sancta statuta capeffens,
 Nec uerbi potero non memor esse tui.

OCTONARIUS III. Gimel.

Affere me supreme parens, ut uiuere possim,
 Vt tua iussa ferens & tua uerba sequar.
 Pande oculos animi, ut mysteria cernere possim,
 Quæ miracula tuæ plurima legis habent.

Quod in hacui
 ta peregrinan-
 eibus unica cõ-
 solatio sit uer-
 bũ contra mun-
 di furorem.
 Sine uerbo da-
 mnatio.

Rebus in humanis peregrinus & aduena uersor,
 Ne tua me lateant prodita iussa precor.

Atteritur uis ægra animæ, dum quærit in omni
 Tempore, iudicij consilia æqua tui.

Corripis elatos, genus execrabile sunt,
 Qui tua iussa negant tam speciosa sequi.
 Fac procul hinc probrũ, ut custodire omnia pergam,
 Quæ sunt ex adytis reddita uerba tuis.

Verbum Dei
 consiliarius no-
 ster.

Confedere duces me contra multa locuti,
 Ad tua sunt partes facta statuta meæ.

Talibus oraclis ceu consultoribus utor,
 Qualia delectant me sine fine, tuis.

OCTONARIUS IIII. Daleth.

Verbum con-
 solatur.

Stratus humi iacui, prope mors fuit improba, sed tu
 Affere me uerbi conditione tui.

Narratio

Narranti mea facta mihi responsa dedisti,
 Me tua sectari posse statuta doce.
 Certa mihi quam tu mandas, uia constet, & omnes
 Res mirande tuas, & tua facta canam.
 Effluit hic animus uelut anxietate liquescens,
 Erige promissi me ratione tui.
 Falsam tolle uiam, uitæ genus aufer iniquum,
 Et mihi dona fæue legis amica tuæ.
 Vitæ genus elegi uerumq; piūq;
 Certus ab edictis non resilire tuis.
 Oraclis hæere tuis mihi certa uoluptas,
 Ne sine confusum scandala fæda pati.
 Prescripto tua iussa sequens, ceu tramite curram,
 Tu mea cælesti corda leuabis ope.

Verbum gu-
 bernat.

OCTONARIUS V. He.

Cognita fac teneam legum decreta tuarum,
 Atq; ea clausa meo pectore semper erunt.
 Ut possim seruare tuam fac me instrue legem,
 Ipsius ut toto pectore nomen amem.
 Deduc me per iter per quod tua iussa petuntur,
 Namq; in eis constant gaudia summa mihi.
 Ad tua me placidis inclina oracula uerbis,
 Non ad turpe lucrum, non ad auaritiam.
 Verte meos oculos ne peccent uana uidentes,
 Inq; uiuax sit mea uita tuis.
 Confirma promissa tuo tua præstita seruo,
 Ut mea sit melior uita timore tui.
 Tolle procul quoniam metui mala nomina famæ,
 Iudicij etenim est gratia mista tuis.

Verbū seruat
 a peccatis.

En

En tua ne dubites mandata ego semper amavi,
Viuerē iusticiæ me fē amore tuæ.

OCTONARIUS VI. Vau.

Prouebat aura tuæ nostrum pietatis amorem,
Pectora pollicita nostra salute sbue.
Vt sit quod referam tibi probra indigna ferenti,
In uerbo est etenim spes tibi tota tuo.
Ne aufer ab ore meo uerum, neu mentiar unquam,
Iudicij expecto iura ferenda tui.

Verbum facit
animosus.

Constabit tibi summa tuæ custodia legis
Perpetuo, ulterius si quid & esse potest.
Vt securus eam loca per spaciōsa, nec unquam
Offendam cupidus dum tua iussa sequor.
Sceptrigeris decreta loquens tua regibus edam,
Nec pudor, inceptum qui uetet, ullus erit.
Mandatis parere tuis delector, & illa
Non est res culta dignior ulla meo.
Ad tua iussa manus tollam quæ semper amavi,
Et tua non falso corde statuta loquar.

OCTONARIUS VII. Zain.

Verbum erigit
& solatur.

Ergo tui misero tibi nunc reminiscere uerbi,
De quo concepta est spes animosa tibi.
Hinc omnis misero tibi consolatio uenit,
Nam tua me faciunt uiuere uerba tibi.
Insultant tibi, plus iusta feritate superbi,
Cultor adhuc Legis sum tamen ipse tuæ.
Iudicia antiquis repeto tua ab usq; diebus,
Et tibi solamen quod iuuet, inde uenit.

Hort

Horresco stolidæ spectans scelera impia turba,
 Quæ potuit legem deseruisse tuam.
 Legis iusta tuæ mihi sunt pro carmine dulci,
 Donec in hoc tecto corporis exul ago.
 Nocte memor uigili repeto tua nomina sensu,
 Nec legis mihi pars excidit ulla tuæ.
 Id mihi summopere curæ fuit, ut tua seruem
 Irrita non ullo iussa futura die.

OCTONARIUS VIII. Heth.

Sors mea, dicebam, pars hæc mihi sola relicta est,
 Oris ut asseruem singula uerba tui.
 Sæpe tuum studui mihi conciliare fauorem,
 Promissam uerbis fer mihi rebus opem.
 Ipse meos meditor studio non deside gressus,
 Conuerto q̄ meos ad tua iussa pedes.
 Me festinantem dilatio nulla morata est,
 Dum studeo iussis moriger esse tuis.
 Impius abducens prædas mihi umcla minatur,
 Non tamen oblitus legis aberro tuæ.
 Nocte seram grates media, tua munera fassus,
 Iudicijs quod sint omnia iusta tuis.
 Qui te cunq; timent socijs his omnibus utor,
 Qui tua firmato pectore iussa tenent.
 O genitor cuius tellus pietate redundat,
 Da mihi præcepti nosse statuta tui.

OCTONARIUS IX Theth.

Quam bona, sed nunquam merito mihi, dona dedisti,
 Pollicitum genitor te memor ista mihi.

S

Nosse

Noſſe bonos mores & in omnibus eſſe modeſtum
Da mihi, mandatis pareo nempe tuis.

Tentatio facit
ut uerbum ob
feruamus, ſicut
Iſaias dicit :
Vexatio dat in
tellectum.

Errabam, fateor, ſed nondum afflictuſ, ut autem
Mens redit, in uerbo eſt ſpes mea tota tuo.
Natura placidus cum ſis & ad omnia dexter,
Pro bonitate tua, me tua iuſſa doce.

In me fingebant mendacia multa ſuperbi,
Ipſe tua attento pectore iuſſa ſequor.
Trifte coriſorum & ſtupidum pinguedine multa,
Me tua lex magni ponderis inſtar habet.
O bene me paſſum tot iniqui incommoda ſati,
Nam tua lex facta eſt notior inde mihi.
Iuſticia doctrina tua mihi carior auro eſt,
Hac etiam argentum uilius inſtar habet.

OCTONARIUS X. Ioth.

Tu Deus omnipotens tu me, qui cuncta creasti,
Fac tua me docto pectore iuſſa ſequi.

Verbū propo-
nit miſericor-
diā Dei, ea ſo-
la conſolatur
& erigit affli-
ctos.

Qui te cunq; timent, læto me lumine ſpectant,
Nam uerbi maneo iura fidemq; tui.
Quod decreta pater tua ſint æquiſſima noui,
Qua merito patior iuſta flagella fide.

Nunc tamen afflictuſ ſolare & parce iacenti,
Siſq; ea pollicitum te memor eſſe mihi.

Me bonitate tua ſoueas ut uiuere poſſim,
Nam mea ſunt leges gaudia ſumma tua.

Ab pereant qui falſa ſtruunt mihi probra ſuperbi,
Nunc quoq; ſermones ſunt tua iuſſa mei.

Qui te cunq; timent, iaceant ſua fœdera mecum,
Qui monitis parent nocte dieq; tuis.

Mandatis mea corda tuis purissima fiant,
Ne mea confusus contegat ora pudor.

OCTONARIUS XI. Caph.

Deficit hæc sperans abs te mea uita salutem,
Pono tamen sperans in tua uerba fidem.
Quando erit ut uideam quæ tu promissa dedisti?
Quando tu misero mite leuamen eris?
Factus ut uter eram fumo contractus in arctum,
Non tamen à iussis uisus abire tuis.
Tempus ut ista feram, quantum est quod demde supersit?
Quando dabunt pœnas qui mihi damna ferunt?
In quam deciderem foueam fodere superbi,
Doctrinæ siquidem non meminere tuæ.
Omnia sunt præcepta tuæ fidißima legis,
Opprimor immerito, tu potes, affer opem.
Pene graui totum me depressere ruina,
Non tua deserui iussa ferenda tamen.
Pro pietate tua uitæ me redde salubri,
Ut decreta tuæ legis amare queam.

Qui uerbū ha-
bent, non care-
bunt afflictio-
nibus.

OCTONARIUS XII. Lamed.

Perpetuo tua uerba Deus firmissima constant,
Nec tantum in cælis est ea certa fides.
Perpetuo tua promissis constantia stabit,
Non secus ac manibus condita terra tuis.
Stant hodieque manent quæ tu rata cunq; talisti,
Imperio nam sunt subdita cuncta tuo.
Ni tua lex misero solatia uera tulisset,
Sub grauibus poteram sæpe perire malis.

Verbū certum
est, & non fal-
lit.

Nunquam igitur tua causa meo de corde recedet,
 Inde refrigerij nam uenit aura mei.
 Sum tuus, esse tuum patiare, per omnia serua,
 Qui tua, quæ mandas, omnia uerba sequor.
 Insidias scelerata struunt mihi turba maligni,
 Omnis in oraclis est mea cura tuis.

Verbum Do-
 mini manet in
 æternum. Omnia sunt habitura aliquem cum tempore finem,
 Mandati series est sine fine tui.

OCTONARIUS XIII. Mem.

Verbū uincit. Vt mihi grata tua est lex, ut iucunda uoluptas,
 Hæc loquor, hæc nunquā non memorāda mihi est,
 Hostibus hæc præstare meis in lege dedisti,
 Perpetuo siquidem me penes ipsa manet.

Sic Ioannes in
 Canonica, sci-
 tis omnia, non
 est opus ut quis
 quam uos do-
 ceat. Ipse meis cæpi prudentior esse magistris,
 Quod sit in oraclis mens mea tota tuis.
 Cautior euasi studio sermonibus ipsis,
 Dum fero mandati pondera grata tui.

Ne uia falsa meus abducat in auia plantas,
 Prouideo absistant ne tua uerba mihi.

Edictis non ulla tuis me cura remouit,
 Tu tua me quoniam iura tenere doces.

Quam tua uerba meo sapiunt iucunda palato,

Nulla magis fingi dulcia mella queant.

Erudiunt mandata tuæ mea pectora legis,

Hinc odio fallax est iter omne mihi.

OCTONARIUS XIII. Nun.

Verbum ceu lu-
 cerna in tene-
 bris dirigit. Vt laterna pedes, sic me tua uerba gubernant,
 Lampas ut extenta quæ face monstrat iter.

Iuravi, perstoq; libens edictaq; seruo,
 Quæ seruanda tuo præcipis ore mihi.
 Afflictus miserè iaceo, miserere iacentis,
 Et te hoc pollicitum, sis memor, esse mihi.
 Quæ tibi gratificis uelut offero munera uerbis,
 Accipe, & edicti me tua iura doce.
 Est mea continuus obnoxia uita periculis,
 Nec mihi cura tamen legis adempta tuæ est.
 Fallacem in fonti laqueum posuere scelesti,
 Nec tamen à iussis me pepulere tuis.
 Sunt tuæ ut hæredi mihi culta oracula iusto,
 Deliciæ cordis sunt tua uerba mei.
 Prono corde tui sequar omnia prodita uerbi,
 Certa erit æterni temporis ista fides.

Oratio est sacrificium.

Fortuna pioꝝ

OCTONARIUS XV. Samech.

Consilia exosos habui scelerata patrantes,
 Ebrius æterno legis amore tuæ.
 Pro clypeo tua dextra mihi est, pro uindice scuto,
 Nam uenit ex uerbo spes mea tota tuo.
 Ite procul reprobis obnoxia pectora factis,
 Ut seruem, Dominus quæ mihi iussa dedit.
 Verbis me tutare tuis ut uiuere possim,
 Neu frustrere spei dulcia uota meæ.
 Conforta mea corda, salus me certa tenebit,
 Ut tua perpetua uoce statuta loquar.
 Conculca quicumq; mali tua iussa relinquunt,
 Quicquid enim faciunt, semina fraudis habet.
 De terra ceu quisquillas, ita tollis iniquos,
 Propterea oracli diligo iussa tui.

Impij doctores non insistentes uerbo.

Extra uerbum non est salus.

Aegritimore tui caro corporis horruit huius,
Iudicij expaui fulmina iusta tui.

OCTONARIUS XVI. Ain.

Omnibus in rebus facere æqua & iusta studentem

Ne tradas reprobis qui mihi damna parant,

Oblecta bonitate tuum & dulcedine seruum,

Ne uim gens faciat flagitiosa mihi.

Caligant oculi spectantes unde salutem

Promissam misero quælibet hora ferat.

Misericordi-
am urget. - Pro bonitate tua mecum fac, & utere seruo,

Vt tua me doceas posse statuta sequi.

Maxima seruili ueneror tua numina cultu,

Me tua ut obseruem testificata doce.

Tempus ut id facias Deus appetit, impia pœnas

Turba det, in leges flagitiosa tuas.

Hinc est quod tua iussa sequar, complecter amemq;

Plus auro, & si quid dignius esse potest.

Propterea tua iussa sequor, tibi pareo soli,

Cætera nil ueræ uita salutis habet.

OCTONARIUS XVII. Phe.

Admiranda tuis sunt quæ tu oracula reddis,

Sunt & ob hoc animæ maxima cura meæ.

Verbum con-
folatur & do-
cet. - Cuncta tuum ueniens renouat ceu lumine uerbum,

Vt sapiant stupidis pectora docta facit.

Sicut anhelus eram gemitum de pectore ducens

Vsq; adeo tua sunt iussa cupita mihi.

Respice dignatus placido mea pectora uultu,

Quo tua qui redamant nomina magna soles.

Ad tua uerba meos ne peccent dirige gressus,
 Impietas regnet ne precor ulla mihi.
 Ne grauet ulla meos humana calumnia mores,
 Sic quæ tu proprio iusseris ore sequar.
 Irradia mihi luce tui mitissime uultus,
 Et tua me, misso lumine, iussa doce.
 Sicut aquæ largos fundunt mea lumina uiros,
 Dum uideo legis culta perire tuæ.

Zelus] piorum

OCTONARIUS XVIII. Zade.

Iusticiæ tua dextra potens iustissime rerum,
 Semper iudicij est recta statera tui.
 Iusticiæ sunt plena tuis oracula uerbis,
 Reddita stant fidei pondera firma tuæ.
 Quam, uix credibile est, animo sim passus iniquo,
 Contemnunt hostes quod tua uerba mei.
 Non secus ac purgata igni tua iussa relucet,
 Hei quantum famulo dulcia iussa tuo.
 Quamuis paruus eram, quamuis abiectus habebar,
 Ad tua iussa tamen non titubanter eo.
 Iusticiæ decreta tuæ sine fine manebunt,
 Tempore perpetuo lex tua uera manet.
 Cum miser ærumnis afflictus & anxius essem,
 Tunc tua iussa mihi causa salutis erant.
 Perpetuis tua sunt oracula certa diebus,
 Da mihi ut hæc possim noscere, uiuus ero.

Verbum est
 certum.
 Verbum cong
 solatur.

OCTONARIUS XIX. Kuph.

Exaudi omnipotens toto te corde uocantem,
 Vt tua sint animo fixa statuta meo.

S 4

Mitte

Vide quanto
studio pro uer-
bo oret.

Mitte tuam querula clamanti uoce, salutem,
Oracla ut cura sint tua sancta mihi.
Vociferor tibi nondum orti sub lumina solis:
Nam ratio uerbi est spes mea tota tui.
Nocte sub excubiis oculis uigilantibus asto,
Ut uerbi mediter de ratione tui.
Supplicis exaudi querulam mitissime uocem,
Qua quae soles uitam da pietate mihi.
Proxima facta mihi est ugens me turba malorum,
Sed procul a lege est Gens scelerata tua.
Tu prope es omnipotens, nobis tu proximus astas,
Nec tua iussa aliud mobile pondus habent.
Dudum certus eram, tua dudum oracula noui,
Sic rata, quod nullo sint peritura die.

OCTONARIUS XX. Res.

Respice ad aerumnas miseri, sustolle iacentem,
Legis enim nequeo non memor esse tuae.
Assere me, causa quae meae te praebet patronum,
Certior est uerbo sit mea uita tuo.
Vera salus longe est ab agentibus impia cunctis,
Iussa etenim Legis non coluere tuae.
Multis magna modis pietas tua maxime rerum,
Me pro more tuo uiuere posse faue.
Quis numeret quam me conentur perdere nulli,
Non tua praeterco sancta statuta tamen.
Vidi sacrilegos, et iniqua mente ferebam,
Optima pro nibilo quod tua dicta ferant.
Ipse uides quod amem, tua quod mandata capebam,
Da solita uitam pro bonitate mihi.

Primæ uerborum tua uerba ab origine constant,
Iustitiæq; fides non peritura tuæ.

OCTONARIUS XXI. Schin

Immeritum me fraude petunt odioque tyranni,
Cor tremat & uerbo mens pauet icta tuo.
Verba uoluptatis tua plus mihi sæpe tulerunt,
Quàm si sit diues præda reperta mihi.
Odi mendaces, & abominor omnia uana,
At secreta tuæ dulcia legis amo.
Terque quaterque die celebros te laudibus omni,
Iudicij propter iusta statuta tui.
Pax erit alta tuæ scrutantibus abdita legis,
Nil offendiculi quod uereantur erit.
Expecto tribuenda tuæ promissa salutis,
Et uox, ut facerem, quæ tua iussit, ago.
Ex animo tua summe parens oracula seruo,
Quæ nihil huic animæ carius esse potest.
Observo quæcunq; iubes, quæ es cunque locutus,
Omnia nanque uicæ sunt tibi nota meæ.

Iustificati fide
pacem habemus
apud Deum.

OCTONARIUS XXI. Thau.

Accipe quaeso meam facili pater aure querelam,
Fac sapiam uerbi sensa profunda tui.
Flebile quæsta tuas mea uox ascendat ad aures,
Polliciti serua me ratione tui.
Tunc tua facta cana, tunc te mea lingua loquetur,
Cum tu me institues, ut tua iussa sequar.
Tunc ego magna tui uerbi mysteria dicam,
Nam sunt præcepti iusta statuta tui.

Auxilio tua dextra leuet me magna salubri,

Namq; electa animo sunt tua iussa meo.

Nam dubitante tuam quæsiui corde salutem,

Nam rapior totus legis amore tuæ.

Da uita superante tuas me dicere laudes,

Vt sit mandatis officiosa tuis.

Sicut ouem pater errantem me quæso requiras,

Mandati oblitus non ferar esse tui.

Finis Octonariorum.

P S A L M V S C X X.

**Ad Dominum cum tribularet
clamaui.**

A R G V M E N T V M.

Est precatio qua Propheta orat se defendi aduersus mendacem linguam, hoc est, ab impia doctrina, quam comparat acutis telis & ardentibus. Quod ad titulum attinet, uariant interpretes, quidam a genere toni dictos putant, quod alta uoce canerentur. Quidam exponunt canticum exultationum, hoc est, conclusionis, quod in fine sint cantati. Germanica translatio a loco nominatos putat, quod in æditiore parte templi sint decantati.

*Quàm noceat puro uesana calumnia uerbo,
Hæc imo ex animo ducta querela monet.*

Peſſo